СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 88. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 16. квітня, 1927. VOL. XXXV. No. 88 Jersey City, N. J., Saturday, April 16. 1927. THREE CENTS

СТЕЙТОВА ЛЕҐІСЛЯТУРА НЕ ХОЧЕ РОЗВОДИТИ СЛІДСТВА НАД САКО Й ВАНЦЕТТІ

ЗАСЛАНЯЄТЬСЯ ПРАВИЛАМИ РЕҐУЛЯМІНУ.

БОСТОН, 14. квітня. — Низша палата леґіслятури стейту Месечузетс відкинула внесення, після якого малобися встановити комісію для розгляду справи Сака й Ванцетті, італійських анархістів, засуджених на смерть під закидом убийства. За внеском Соера заявилося всего 6, проти 140 голосів. Підчас дебати говорило лишень двох послів, один за, другий проти. Бесідник проти заявив, що реґулямін нарад леґіслятури не передбачує такої можливости, як вибору комісії для розгляду судового рішення, і палата відкинула внесення.

Губернатор стейту Фулер заявляє, що сими днями став він уже діставати богато домагань, щоби вирок на Сако й Ванцетті таки виконати. Прийшло однак далі богато домагань помилування та домагань установити невтральну комісію для розгляду справи та видання публичного оречення про вислід слідства.

УРЯД УЖЕ МАЄ РАПОРТ ПРО ФАЛШОВАННЄ МЕКСИКАНСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ.

АЛЕ ВСЕ ЩЕ ДЕРЖИТЬ ЇХ У ТАЙНІ.

ВАШИНГТОН, 14. квітня. — Полковник Едвард Дейвис, військовий аташе при американській амбасаді в Мексику, предложив уже урядови рапорт про фалшоване й крадіж американських документів про Мексико.

Уряд не подає змісту сього рапорту; департамент стейту каже, що він мусить уперед сей рапорт простудіювати.

ЗЕМЛЕТРУС У ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ.

25 ЛЮДИЙ ЗГИНУЛО В ЧІЛЕ И АРҐЕНТІНІ.

САНТІЯҐО, Чіле, 14. квітня. — Сильний підземний удар, який тревав майже одну мінуту та дався відчути здовж якої тисячки миль чілійського побережа, спричинив смерть 9 людий та каліцтво яких 60 других.

В той самий час случився теж землетрус у Мендоса, в републиці Арґентині, де знова згинуло 16 осіб, а ранених коло пів сотки.

АМЕРИКАНЦІ ВСТАНОВИЛИ НОВИЙ РЕКОРД ДОВЖИНИ ЛЕТУ.

ЛЕТУНИ ЛЕТІЛИ БЕЗ ПЕРЕРВИ 51 ГОДИНУ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня. — Американські летуни Кларенс Чемберлин і Берт Акоста побили французький рекорд довжини лету. Французький рекорд виносив 45 годин 11 мінут, а американські летуни були в воздусі без перерви 51 годину 11 мінут. Летуни опустилися на землю аж тоді, як їм не стало топлива. Пролетіли вони коло 4,000 миль.

ЧИСЛО ВІРНИХ ЦЕРКОВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ЗРОСТАЄ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня. — Церковна ґазета „Де Кристшен Геролд" подає вислід релиґійної переписи, зробленої редакціє сеї ґазети. З переписи виходилобы, що до американських церков зачисляється коло 47 міліонів 500 тисяч людий.

Найсильніщі церкви се римо-католицька, методиська, баптиська й презбитеріянська. Ґазета приходить до переконання, що за послідний рік число вірних усіх церков Америки зросло о близько пів міліона душ.

ВЕЛИКА ПОВІНЬ НА МІСІСІПІ.

МЕМФИС, Тенесі, 14. квітня. — Наслідком великих злив над жерелами ріки Місісіпі та її приток води в сій ріці піднялися до незвичайної висоти. Богато місцевостий в долині ріки загрожених повінню. Декотрі оселі находяться під водою. Мешканці сіл, положених у долинах, утікають на горби. На щастє, води підносилися так поволи, що випадків у людях покищо не було.

ВЕСНА РОБИТЬ РУХ У РОБОТАХ.

ВАШИНГТОН, 14. квітня. — Департамент праці видав звіт за рух у промислах Америки в місяцю марті, з якого виходить, що число занятих робітників сими тижнями постійно зростає. Департамент робить заключення, що число занятих у промислах робітників буде в квітни ще більше, бо видно, що з весною настає жвавіший промисловий рух.

СУД ЗДЕРЖУЄ СТРАЙК МАЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, 14. квітня. — Висший стейтовий суд розглянув заборону низчого суду проти видавання страйку місцевих малярів і потвердив сю заборону. Суд не дозваляє урядникам малярської юнії заряджувати страйк, поки юнії не вийде контракт з підприємцями, себто до 19. червня.

ВІДКЛАДАЮТЬ СУД НА МІНІСТРА.

ВАШИНГТОН, 14. квітня. — Розправа проти бувшого міністра внутрішних справ Фола й нафтяра Гарі Синклера відложена на 23. мая, щоби уряд мав собі пошукати проти обжалованих свідків поза границями краю. В сій розправі прокураторія буде старатися доказати, що обжаловані змовилися обманути уряд при каймлюванню від уряду нафтових теренів у Тіпат Довмі.

ЗАХОПИЛИ ПОНАД ПІВ МІЛІОНА В ГОРІВЦІ.

НЮ ЙОРК, 13. квітня. — В нюйорськім заливі захопила міська поліція й федеральні прогибіційні агенти великий портовий тяґаровий корабель, наладований вщерть горівкою. Залога корабля піддалася поліції допрова по довшій стрілянині, в якій однак нікого не ранено. Прогибіційні агенти кажуть, що ладунок представляє вартість 600,000 долярів.

42 ГОДИНИ В ВОЗДУСІ.

НЮ ЙОРК, 13. квітня.— Американські летуни Берт Акоста й Кларенс Чемберлин постановили побити рекорд витревалости лету, поставлений недавно одним французом на 50 годин. Вибралися вони на лет, і коли отсю телеграму надавано вони летіли вже 42 і пів години. Вони певні, що вони будуть летіти довше, як французький рекорд.

КЛОПІТ ВЕЛИКОГО МІСТА З ДИМОМ.

НЮ ЙОРК, 13. квітня. — Заходом міського уряду уряджено тут конференцію міських урядників, Американського Товариства Інжинірів, та визначних техніків у справі нищення диму фабрик та хмародерів. На конференції виголошено ряд відчитів про те, як дим занечищує воздух міст та підриває здоровля міських мешканців. Подано ріжні способи зарадження лихови, але всі лектори признавали, що поступ у сій справі мусить іти дуже пиняво через байдужність громадянства.

НІМЕЦЬКОГО КАЙЗЕРА НЕ ДОПУСТЯТЬ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 13. квітня. — Вже запевнена більшість для закона, який продовжує давний закон, яким заборонено бувшому німецькому кайзерови поворот до Німеччини. З того найбільш раді соціялісти.

ВОЗДУШНИЙ КОЛЬОС.

В десяту річницю смерти винахідника цепелінів — графа Цепеліна будують у Німеччині, в Фрідріхсгафені величезний воздушний кольос. Ця воздушна потвора матиме поємність 105 тисяч кубічних метрів. В середині воздушного корабля буде 24 пасажирських кают; швидкість лету величана виноситиме 140 кільометрів на годину.

ЗЛОДІЙСЬКА „РЕВІЗІЯ" В РЕВІЗІЙНІМ СОЮЗІ У ЛЬВОВІ.

Невідомі справці дісталися до кімнати Рев. Союза, де була мала залізна каса. Розбивши її і забравши 12,000 зол., втікли бічним виходом. До цього часу поліція не зловила злодіїв.

НОРВЕҐІЯ СКАСУВАЛА ПРОГИБІЦІЮ.

Відповідно до недавного референдум, норвеський парлямент ухвалив закон, яким касується прогібіцію в Норвеґії.

КИТАЙ І ПРОСВІТА.

Властивий Китай простором менший о половину від Злучених Держав, а населенням перевисшує Америку майже вчетверо. — Инші простори Китаю — Манджурія, Монголія, Тибет і Східний Туркестан простором двічі більші від властивого Китаю, але населення мають всього біля 25,000,000 (в тому Манджурія до 20,000,000). — Китайський нарід, великий 400-міліоновий нарід має стару культуру, відому від 4,000 літ. — Він має врожайну землю, богаті земні скарби. — Від 1905 р. в Китаю заведено загальне навчання дітей, а від 1912 року Китай є републикою. Але цілий нарід майже неграмотний. До шкіл ходить лиш 4 міліони, себто один процент населення (в инших краях до шкіл ходить 20 процент населення). Тому не диво, що в Китаю є всього 7.000 миль зелізниць (у Злучених Державах 300,000 миль), і що там нафтових піль майже не використовують; що держава має півтора біліона долярів закордонного довгу і не сплачує його (несплати доходять вже 200,000,000) дол.); що держава має надвижку у ввозі товарів (значить, задовжується закордоном); що маси населення бідні. І вкінці що 400,000,000 Китайців відгрожується 10,000 Американцям і 15,000 Британцям, які живуть в Китаю, що підуть війною против них, щоби спокукати чужі держави, аби увільнили Китай від своєї контролі над його закордонною торговлею і від своїх сусідів для своїх горожан в Китаю.

ЗВІРСЬКИЙ ВИБРИК.

С. Гуменюк — безробітний — вертав вечером до Клепарова (передмістє Львова). По дорозі вступив до шинку. Там звернув на нього увагу якийсь чоловік з перевязаним оком. Цей чоловік пішов вслід за Гуменюком. Над Полтвою зажадав від нього грошей. Гуменюк не мав. Тоді бандит з револьвером в руці казав йому роздягнутись. Коли Гуменюк роздягнувся до нага, казав йому лізти у воду. Там його передержав квадранс. На щастя надійшло двох мущин, Гуменюк став кричати, бандит наполохався і з річами втік. Цего бандита вже відшукано.

СМЕРТЬ ГАРТМУТА.

Це імя знають міліони людей в Европі. Воно пишеться на безлічі олівців, а навіть ручок, і імовірно залишиться на них, навіть по смерти їх творця. Є і такий рід слави. Гартмут вдоволявся напевне тим, що замісць бути записаним у розумних книжках, він причинявся до їх писання і був записаний на тім предметі, що записує інших.

ГЕТЬМАНСЬКА ФАМІЛІЯ.

Повідомляють з Берліна, що Скоропадський заручив свою дочку за українського монархіста-еміґранта з Вел. України, графа Монтрезона. Ґазети принесли теж качку, начеб Гінденбурґ припустив до себе на послухання Скоропадського.

ВЖЕ І В СУДІ ВИБУХАЮТЬ БОМБИ.

У Варшаві хтось підложив в суді одинайцятого округа бомбу. Бомба вибухла, висадила сходову клітку на 2-му і 3-му поверсі і знищила всі кімнати. На щастя жертв в людях нема.

СВІТОВА ВСЯЧИНА.

Радянський уряд виставив у Лондоні царські бриляти; каталоґ має 124 позиції; є там весільна корона, якої вживали російські царі, шлюбні діядеми, 40-каратовий рожевий брилянт і богато інших дорогоцінностей. — Японський учений Йошітомі видав книжку, в якій доказує, що баски (мешканці Піренеїв) є посвоячені з японцями. — У Римі під Капітолем почали пробивати тунель. — Еспанія святкуватиме сього року маніфестаційно роковини свого великого маляра Франческа Гої, що помер у 82 р. життя. — У Ніцці помер єгипетський князь Ібрагім Ільсмі, брат короля Фуада. — У Лондоні оснувалось величезне фільмове підприємство, яке має піддержувати анґлійські фільми; до орґанізації ввійшли визначні письменники та актори.

ЗА ВБИВСТВО ДИТИНИ.

Дня 18. березня ц. р. ставала перед львівським судом 35-літня Фр. Козакова з Любіня Великого, обвинувачена за давні гріхи, а саме за вбивство дитини. Муж Козакової вирушив на війну, а за той час вона придбала собі дитину, яку зараз після уродин задушила. Присяжні 9 голосами потвердили питання щодо вбивства дитини, але одночасно 8 голосами потвердили питання про непочитальність Козакової в хвилі доконання вбивства. З уваги на те Козакову увільнено і негайно випущено на волю. Боронив її адвокат д-р Шевчук.

НЕРВОВІ ЛЮДЕ.

В Лодзі пішла жінка власника двох аптик Ернестина Розенцвайґ зі своїми доньками до театру. В театрі грали штуку Льва Толстого „Живий труп". Штука на аптикареву зробила таке сильне враження, що вона, прийшовши до дому, кинулася з четвертого поверха на землю і згинула на місці. — У Варшаві фризієр Гінц мав заплатити 60 злотих податку. Хвилево не мав грошей, пішов до богатої доньки і вона йому відмовилася позичити. Це його так зденервувало, що цільним вистрілом з револьверу відібрав собі життя. А сам він був чоловіком не бідним, мав два більші доми.

ЩО З НИХ ВИРОСТЕ?

В Бабяніцах три підростки запросили дівчину Ґеновефу Бжозовску на вечеру до ресторану. Підпоїли її, опісля завели за місто, роздягнули до нага, побили до крови і втікли. Скривавлена дівчина ледви доволіклася до міста. Звироднілих смаркачів арештовано.

БОЄВА ПЕРЕДИШКА В КИТАЮ

ШАНГАЙ, 14. квітня. — Перший раз від довгого вже часу перестали гриміти гармати. На фронті біля Пукова обі ворогуючі армії здержали воєнні кроки, бо їх генерали поїхали до Нанкінґ на наради. На загал думають, що таки прийде до порозуміння між північною армією а полудневою та що обі армії звернуться проти большевицької язви і московської аґітації, яка підриває націоналістичний рух, бо вносить анархію і розбиття.

В самім Шангаю генеральний страйк устає, а робітники вертають до роботи. Військо переводить дальші труси і арештує підозрілих о звязь з комуністами. Богато Китайців покидає місто і спасається втечею.

АНҐЛІЯ ЗА ОБМЕЖЕННЄМ КРУЖЛЯКІВ І СУБМАРИН.

ПАРИЖ, 14. квітня. — Анґлія зі своїми великими кольоніями має найбільший страх перед підводними лодками, маючи практику з часів світової війни, коли то Німці нанесли їй значну шкоду. Тому заявляється вона за обмеженнєм розбудови субмарин що до числа і величини, а рівнож обстоює погляд, що субмарини повинні бути вжиті тільки до оборони берегів, а не буяти по океанах. Щоби наклонити до цего погляду і другі держави, особливо Францію, годиться вже на обмеженнє чи зменшеннє воєнних кружляків, яких Анґлія має найбільше і яких боїться знова другі держави. Франція одначе дає до зрозуміння, що вона не зречеться оборони підводними лодками, але згідна обмежити їх скількість до 90,000 тон.

ОБЕЗПЕЧУЮТЬ ЛЕТУНІВ.

ПАРИЖ, 14. квітня. — Уряд задумує перевести асекурацію для всіх летунів, що в державній службі. В Франції є вже стільки трагедій з приводу нещасливих випадків з летунами, що уряд змушений сам заопікуватися родинами нещасних жертв. Гинуть звичайно самі молоді люде, які ще не могли доробитися ніякого майна і лишають дуже часто жінку і діти без всякого матеріяльного забезпечення. Полісу будуть оплачувати номінально самі летуни, але будуть платити дуже малу суму, а решту буде доплачувати сам уряд.

ҐЕНЕРАЛ ЧЕНҐ ПЕРЕДОВА ЛЮДИНА В КИТАЮ.

ТОКІО, 14. квітня. — Японська преса признає, що ґенерал Ченґ доконав великого діла, бо вправся дуже скоро з большевицькими аґентами та зі своїми ворогами. Він може відограти велику ролю, коли йому вдасться дальша його акція, а саме, коли зможе перетягнути на свою сторону націоналістичний уряд в Ганкові, або збудувати новий в Нанкінґ, скликавши перед тим національне зібраннє. Дальший хід подій в Китаю буде залежати рівнож і від того, чи Ченґ погодиться з північною армією. Колиб йому вдалося це все осягнути, обєднав би до великої міри Китай, поставив би в той спосіб сильний уряд та позбувся би червоної небезпеки.

ЛІҐА ЗВІЛЬНЯЄ АМЕРИКУ ВІД КОНТРОЛІ.

ЖЕНЕВА, 14. квітня. — Американський представник на підготовчу розоружну конференцію заявив, що Америка рішучо не згодиться на те, щоби якась міжнародна комісія контролювала зоруженнє Америки. З рамени Ліґи подають, що другі держави згідні звільнити Америку від того обовязку. Роблять це тому, бо й без того є вже стільки трудностей при розоруженню, що треба позбутися хоч одного клопоту. Анґлія обстає при тім, щоби до розоруження втягнути і резерву, а Франція має цілком инший плян що до розоруження на морі. І так держави ніяк не можуть зговоритися.

ДОБРА НЕСПОДІВАНКА.

ЛОНДОН, 14. квітня. — Американці, які вибралися в світову подорож на кораблі Астуріяс, відвідали на Полудневім Атлянтику малий остров, який замешкувало 30 мешканців, які зайшли на той безлюдний островець, коли їх корабель розбився на побережу. Через два роки не дойждав до острова ні один корабель. Жінки обдарили жінок перфумами, капелюхами і сукнями, а мущини тютюном і вбраннями. Один з мешканців допрошувався, щоби йому дати кестор ойл для дітей, другі допрошувалися айскриму, а ще инші за айриською віскою. Грошей не хотів ніхто брати. Казали, що бульба має для них більше значіннє чим гроші.

ОБВИНУВАЧУЄ МАСОНІВ В ЗАМАХУ НА МУССОЛІНІЯ.

РИМ, 14. квітня. — Розправа проти Занібонія і товаришів приносить чимраз більш інтерес і заразом і траґічні картини. Секретар Занібонія Кваля оказується звичайним конфідентом поліції. Він то найбільше обвинувачує в вспівучасти в замаху на Муссолінія ґенерала Капелльо і цілу Вільномулярську Льожу. Занібоні знова заклявся перед судом на свою жінку і дитину, що сам Кваля хотів виконати замах на Муссолінія і підмавляв Занібонія до атентату. Занібоні бере цілу вину на себе і заперечує будьто би масони брали в замаху якунебудь участь.

ПІМСТА ЗА ЗРАДУ.

В місточку Ляшниці, ковенського повіту, застрілив один парубок дівчину, до якої залицявся два роки, а яка його зрадила з другим.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОСКОВСЬКЕ ХИТРУНСТВО

Нема сумніву, що китайський нарід прав, коли піднісся, щоби положити вже раз конець визискови, безправству і нужді, якими обдарили його бувші китайські цісарі. Республиканська, революційна течія знайшла на загал попертя навіть що до того, щоби звільнити Китай рівнож і від гнету та визиску чужинецьких держав. І не треба тут аж спеціяльної опіки совітської Москви ні московських жалів і плачів над Китаєм, бо навіть правдива англійська опінія, себто опінія того населення, що тягне найбільші користи з Китаю, заявляється проти імперіялістичної політики Англії. Колиж в Москві роблять всілякі шопки і демонстрації проти других імперіялістичних держав, що то хочуть дерти шкіру з нещасного Китаю, то це звичайний собі фалш, маска, яка закриває хитро відомий загально московський імперіялізм.

Бо чи Москва не держить цупко в своїх лапах ті всі держави і народи, що то дорогою московського підбою „сфедерувалися" з червоною Москвою? І чи не визискує їх так само добре, або й гірше від Анґлії, яка визискує Китай?

Бо треба поглянути тільки на Україну, щоби знайти відповідь на московську облуду. Приглянемося тільки послідним нарадам на засіданню Всесоюзного Виконавчого Центрального Комітету в Москві, а побачимо, що навіть там піднеслася сего року велика опозиція з боку союзних держав проти московського центра. Ту опозицію вели головно представники Радянської України, виказуючи цифрами і фактами, як то Москва використовує економічно Україну і другі держави. На тих нарадах звалено перший раз совітський буджет, що кривдив Україну; там зведено сильну кампанію за те, щоби відновити українські пристані над Чорним морем, як Одесу, Херсон і Миколаїв, до яких ставилася Москва неприхильно, бо була за відбудовою пристані над Азовським морем. Там треба було зводити боротьбу за українські технічні високі школи і другі справи, які тільки тому вдалося по части переформувати, що на нарадах сформувався стихійно протимосковський бльок з представників всіх других, немосковських народів, які подібно як Україна рівнож болючо відчувають московський гнет над собою.

Угнітати в себе десятки других народів, а заразом протестувати проти гнету других держав в Китаю, виглядає на лицемірство, яке характеризує дуже часто політику держав імперіялістичних, але й неменше і політику совітів. Так, а не інакше треба і нам, Українцям, глядіти на Москву та не давати себе ніколи зводити облесливим московським словам ні лицемірним заявам, маніфестаціям чи протестам.

ДР. ШТЕФАН — КАТ ЗАКАРПАТСЬКИХ РУСИНІВ

Провідником аґрарної партії на Закарпатській Руси є д-р Аґостон **Штефан,** бувший адвокат у Рахові. Аґрарна партія старалася закрити цілу темну минувшину того чоловіка. За **мадярської влади** д-р Штефан вів мадяризаційну діяльність графа Тіси. Про нього є сумні спогади в **гуцульських** околицях Закарпатщини: **шибениці від Оки-Слатини до Ясіня, на яких вішено Русинів.**

Колиж прийшов переворот, **перейшов д-р Штефан до комуністів і стався комісарем Закарпатської Руси, прозваної тоді „Руською Країною".** Після упадку **Белі Куна** д-р Штефан **перейшов до Польщі,** де аґітував і вів пропаґанду проти Чехословаччини. **Перед самими виборами в 1925 р. д-р Штефан зявився знову в Закарпатській Руси** і на счудування всіх стався провідним кандидатом партії міністра-предсідника Закарпатської Руси а також і послом.

Тепер той д-р Штефан дає опозиційним послам науки про вірність державі. Бувший аґрарний посол д-р Камінський, предсідник усіх аґрарних товариств Закарпатської Руси, пише таке в газеті „Uj Közlöny":

1) Обвинувачую д-ра Штефана, що в місяці вересні 1918. р. предложив подання від мармарошської жупи, в якім **домагався повної мадяризації школи і церкви на Закарпатській Руси і повного усунення руської мови з краю.**

2) В березні 1919. р. брав участь у комуністичній мадярській владі, як провідний член і тому **20. квітня мусів покинути Мукачево і цілу країну.**

3) Як член комуністичної влади **взяв від Белі Куна 12 міліонів корон для Закарпатської Руси** (що тоді була вже під чехословацькою владою). З тих грошей Штефан **видав лише три міліони, а з рештою грошей втік до Польщі і гроші зужив для себе.** Про те я сам переконався в грудні 1925. р. у Будапешті, а пізнійше з документів буджетового відділу міністерства внутрішніх справ Мадярщини.

4) Від р. 1919—1923. д-р Штефан вів у Польщі, у **Варшаві і Кракові** аґітацію за **відірванням Закарпатської Руси від Чехословаччини,** а за **прилученням її до Мадярщини.** З тою метою **скликав 29. вересня 1919. до Лавочного членів Ради „Руської Країни" і тут домагався прилучення Закарпатської Руси до Мадярщини.** Я як бережський жупан одержав тоді поручення паралізувати наслідки того зїзду.

3) Обвинувачую його дальше, що **наслідком Штефанової зради було богато Русинів арештованих і засуджених на смерть.**

Цікаве, що всеодно тепер Штефанові ці тяжкі закиди нічого не шкодять, тому, що він належить до аґраріїв.

ЗА ЩО ВЕДЕТЬСЯ ЦЕРКОВНА БОРОТЬБА В АМЕРИЦІ

Отець В. Петрівський відкриває перед апостольським делеґатом, що суспенза о. мітрата Жука є наслідком польських заходів до ліквідації української греко-католицької церкви.

ВАШИНҐТОН, 13. квітня. — о. Володимир Петрівський, український греко-католицький парох у Нантикок, Па., передав нині апостольському делеґатови меморіял слідуючого змісту:

Washingon, D. C., April 13. 1927.
To His Excellency Most Rev. Pietro Fumasoni Biondi, D. D.
Apostolic Delegate
in Washington, D. C.

I, the undersigned, the first secretary of the late Bishop S. S. Ortynsky, am anxious to inform you about some facts which will explain the status of our Church affairs.

During the Eucharistic Congress one of the Polish Bishops from Europe expressed himself in one of his speeches, „that it is high time to liquidate the Greek Slavonic Rite in the Catholic Church".

This expression of the high dignitary of the Catholic Church excited to a great extent all Ukrainians in the United States, in Canada, Brazil and Europe. Our people after passing many unpleasant experiences, began taking control of the church properties. The clergy was, and is at the present time unable to change the state of affairs, especiallly, when Bishop Bohachevsky does not give his opinion of this affair, instead he aggravates the general environments.

In such sad state of affairs, many priests of the Ukrainian Catholic Diocese, former pupils of the Rt. Rev. Msgr. Dr. Joseph Zuck, gathered three times, and informed Your Excellency and Holy See about everything. On this occasion Your Excellency must not overlook the psychological state of the above affair.

The majority of the priests and even Bishop Bohachevsky himself, were pupils of Rt. Rev. Msgr. Dr. Zuck, who was former Rector of the General Ukrainian Catholic Seminary in Lemberg.

As former Rector and their teacher, he was obliget to give them full information, notify Apostolic See and Your Excellency about the must unfortunate circumstances which have arisen. For all this unpleasant work he was suspended.

I, the undersigned, know priests who do very much against the Catholic Chuch, who founded schizmatic Churches, and are nearly murderers of the late Bishop Ortynsky, — and they were never suspended.

I take liberty to express my opinion about the above matter. The suspension of the Rt. Rev. Dr. Zuck does not agree with the Ten Commandments and throws our Church affairs in the Stone Age.

Please reconsider my letter, Your Excellency, and I am always at Your services. I was former advisor in such matters to His Eminence Cardinal Bonzano, and He can inform Your Excellency, that I never abused my trust.

With best wishes of Happy Easter, I remain always faitthful to You and ready to serve You.

Rev. Volodymyr Petrivsky,
111 W. Green St., Nanticoke, Pa.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ МУЗЕЙ ІМЕНИ Т. Г. ШЕВЧЕНКА.

У Всеукраїнський Історичний Музей імени Т. Г. Шевченка переіменовано колишній „Київський Художньо-Промисловий та Науковий Музей". Радянська влада надала музееві всеукраїнського значіння.

Історичний музей має за завдання збірати, зберігати та вивчати памятки матеріяльної культури сучасности.

Всеукраїнський Музей має 8 відділів: 1) археольоґічний, що охоплює всі памятки матеріяльної культури до XIII. віку; 2) історико-побутовий від XIII. віку до сучасности; 3) художній, що має показати розвиток малярства та скульптури; 4) художньо-промисловий — художньо-промислову продукцію ріжних діб; 5) народнього мистецтва, як окремого вияву художньої творчости широких мас; 6) відділ старого Києва; 7) Шевченківський відділ; 8) відділ стародруків, рукописів та книгозбірня.

Всі ці збірки на 1-го жовтня 1926 року нараховували за інвентарними списками коло 80.000 нумерів, річей же значно більше, бо під одним нумером записано часто цілі колекції.

Тепер у трох салях влаштовано виставку українського портрету, в четвертій виставку творчости графіка Г. І. Нарбута, в пятій виставка Межигіря. На своїх місцях залишилися: археольоґічний відділ і частина відділу старого Києва.

Виставка килимів, що відбулася 1925 р., показала багатство творчости українського селянства в галузі орнаменту, композиції, техніки та фарби.

Виставка виробів межигірської фабрики — в старій орґанізаційній формі та сучасній (керамічного технікуму)—підвела цінний підсумок розвиткові української кераміки й наочно довела орґанічний звязок її з природніми умовами України та широкі можливости дальшого розвитку при уважному ставленні до цієї галузі промисловости, що може обслугувати широкі маси людности.

Виставка українського портрету, де виставлено 259 портретів роботи українських майстрів XVII.-XX. в., у весь зріст ставить перед дослідниками мистецтва проблему розвитку українського малярства, як фактора першорядної ваги в нашій культурі. Влаштування цієї виставки без сумніву є цінним досягненням в культурній роботі Всеукраїнського Музею.

Виставка, присвячена творчости Г. І. Нарбута, є також значною заслугою Всеукраїнського Музею, о скільки його робітникам вдалося яскраво показати ріжноманітну творчість славного майстра, особливо на українському ґрунті й за останні роки життя — за часів революції, чого не дала радянському суспільству ленінградська виставка Нарбутових творів в 1922 р.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

З. Нестор. — У Вашій дописі не було вимови, що Ви хочете „або все, або нічо". Якби Ви були се вимовили, редакція булаби певно вволила Вашу волю. Редакція справляє всяку допись, бо вона за них відповідає, і щодо змісту і що до форми.

Витинки з газет надіслали: гр. Мілєщук, Вудсайд, Лонг Айленд; С. Бардичевський, Вунсакет, Ровд Айленд; „Член 24. відділу У. Н. С.".

„Скалічений". — В Америці нема одного для всіх стейтів закона про відшкодовання за каліцтво при праці. Скільки стейтів, стільки законів. Федеральний закон відноситься тільки до робітників, занятих федеральним урядом, та до робітників у Дистрікті Колумбії. Через те у тій справі можемо Вам дати хиба раду віднестися до доброго адвоката. Питайте за адвокатом через юнію.

ВІДҐУКИ ЧИТАЧІВ НА ДОПИСИ.

Гр. Іван Мельник, з Бейону, Ню Джерзі, простує згадку про нього в дописі зі сього міста, в Свободі з 11. квітня. Він заявляє, що він не хотів розбивати віча, ні в справі, в якій було віче, ні ніякого другого.

СПРАВЛЕННЄ ПОХИБКИ.

У дописі „о. Маньоському в альбом" в 85. числі написано було: „10. заповідь" а має бути „4-а".

Конан Дойл.

ЗНАК ЧОТИРОХ.

(20)

Почувши, що я надходжу, вона зірвалася. Її бліді уста зарумянилися від несподівання і втіхи.

— Як я почула, що заїздить візок, сказала вона, я думала, що це пані Форестер так рано вертає до дому. Що це ви можете бути, про те мені й не снилося. Які вісти приносите мені?

— Приношу вам щось таке, що більше варта від усіх вісток на світі, сказав я, кладучи скриньку на стіл, живим веселим тоном, хоч як важко було мені на серце. Приношу вам великий маєток.

Вона подивилася на залізну скриньку. Чи це той скарб? спитала вона холодно.

— Так, це великий скарб Аґри. Половина з нього належиться вам; друга половина належиться Тадієві Шольтові. Кожде з вас дістане кількасот тисяч. Подумайте тільки! Річний дохід десять тисяч фунтів стерлінґів. Мало буде таких молодих пань у Анґлії, що булиб багатші. Чи це не пишно?

Може я надто сильно висловлював свою втіху, а може— вона відкрила в моїх бажаннях пустий звук? Її брови піднеслися поволі, і вона поглянула на мене допитливо.

— Якщо я дістаю цей маєток, то я це вам завдячую.

— Ні, ні, відповів я. Не мені, тільки мому приятелеві Шерлокові Говмзові. Вся добра воля цілого світа не була б мені помогла віднайти розвязку, що навіть його ґеніяльний талан поставила на тверду пробу. Ще в останній хвилині ми мало на один волос не втратили всього.

— Прохаю вас, пане докторе, сідайте і розказуйте.

Я оповів їй коротко все, що сталося, від тоді, коли я її останній раз бачив — про нову методу Говмза, про відкриття „Аврори", участь Етельнея Джонса в нашій нічній виправі та про дику погоню на Темзі. Вона слухала з відчиненими устами і блискучими очима оповідання про наші пригоди. Коли я оповідав про стрілу, від якої ми ледве спаслися, вона поблідла, наче б мала зімліти.

— Це нічого, сказала вона, коли я взяв склянку води. Мені цілком добре. Мене перелякало тільки, як я почула, що я моїх приятелів наразила на таку страшну небезпеку.

— Тепер вже все минуло. Не буду розповідати вам більше таких страшних подробиць; перейдім тепер до чогось веселіщого. Ось тут скарб. Що може бути більш радісного? Мені дозволено привезти його вам сюди, бо я думав, що вам буде приємно першою його оглянути.

— Очевидно, це буде мене незвичайно цікавити, сказала вона; але в її голосі не було жадоби. Мені здавалося, що вона не хоче тільки показатися байдужою супроти тої ціни, за здобуття якої ми поклали стільки труду.

— Гарна скринка, завважила вона, схиляючися над нею. Певно індійської роботи?

— Так, це такий металевий виріб, який виробляють у Бенарес.

— І така тяжка! крикнула вона, пробуючи піднести її. Сама скринка мусить мати велику вартість. Де ключ?

— Смоль кинув його в Темзу; мушу позичити від пані Форестер ґачка.

Зверха на скринці була тяжка, широка завіса з образом сидячого Будди. Я всунув під неї залізо, вживаючи його як підойми. Моя спроба вдалася. Завіса відскочила, тріскаючи голосно, і, дріжучи зі схвилювання, я відчинив накривку. Але хто опише наше счудовання — скринка була порожна!

Не диво, що вона була така важка. Бічні залізні стіни були товсті майже на цаль і були вироблені так масивно й добре, щоб у скрині можна було ховати речі великої вартости; але в ній не було ніодного кусника металю, ані шляхотного каменя. Як сказано, вона була цілком порожна.

— Скарб пропав, сказала панна Морстен спокійно.

Почувши ці слова і зрозумівши їхнє значіння, я відітхнув лекше. Я не знав навіть, як важко давив мене цей скарб Аґри, поки ця вага не спала мені з душі. Це було без сумніву самолюбство, нечесність і гріх — але я не мав иньшого почування, як одно, що золота перегорода поміж нами пропала.

— Богу дякувати! крикнув я з глибини серця.

Її обличча перелетів усміх; вона подивилася на мене допитливо.

— Чому так кажете?

— Бо ви знов близько мене, відповів я, беручи її за руку, якої вона не боронила. Бо я вас люблю, Мері, — так гаряче, як колинебудь хто любив женщину. Бо той скарб, ті богацтва запечатували мені уста. Тепер їх нема, тепер я можу визнати вам мою любов. І тому я кажу: „Богу дякувати".

— Тоді й я кажу „Богу дякувати", прошептала вона, коли я обняв її. Хай би той скарб пропав на віки, я знала б, що я здобула цього вечора більший скарб.

XII.

Дивна історія Джонатана Смоля.

Мій поліцейський урядник у повозці був справді терпеливою людиною, бо заки я вернув, минуло багато часу. Його обличча захмарилося сильно, коли я показав йому порожну скриньку.

— Така то наша нагорода, до чорта, сказав він невдоволено. Як нема грошей, то й не буде заплати. Ця нічна поїздка була б обидвом нам, Семові Бровнові й мені, принесла по пів ґвінеї, як би скарб не був пропав.

— Тадій Шольто, це багата людина, успокоював я його, він подбає про те, щоб ваші труди були надгороджені — і без того скарбу.

Але поліцист хитав головою. Лихий інтерес, повторював він, пан Етельней Джонс скаже певне те саме.

Його прочуття сповнилося. Наш поліцейський аґент був збентежений, коли я прийшов на Бейкер стріт і приніс порожну скриню. Говмз, вязень і він ледве що тільки були прийшли. Вони змінили свій плян і зголосилися вже по дорозі в поліцейському відділі. Мій приятель лежав з байдужим виразом обличча у фотелі, а Смоль сидів напроти нього з тупим обличчам, поклавши деревляну ногу поверх здорової. Побачивши порожню скриньку, він голосно засміявся.

— Це ви зробили, Смоль, сказав сердито Говмз.

— Так, я викинув усе в воду, щоб воно не попало в ваші руки, кричав він тріюмфуючи. Це мій скарб, а що я його не міг задержати, то я постарався, щоб його ніхто не дістав. Ніяка людина на світі не має права до нього, крім трьох людей, що сидять на андаманських островах як каторжники і крім мене. Тепер знаю, що ані я, ані вони не дістануть вже ніколи того скарбу у свої руки. Те, що я зробив, сталося таксамо добре для них, як для мене самого. Мої товариші були б самі вкинули радше скарб у Темзу, ніж мали б дати його рідні майора Шольта або Морстена; це я знаю. Ми не тому наважились були на життя Ахмета, щоб їх зробити багатими. Шукайте тепер скарбу там, де ключ і делалий Тонґа. Як я побачив, що ваш човен мусить нас доґнати, я примістив добичу в безпечному місці. За цю поїздку ви не дістанете заплати.

— Ви обманюєте нас, Смоль, сказав гостро Джонс; як би ви хотіли були затопити скарб у Темзі, то далеко лекше було кинути його в воду відразу зі скринею.

— Лекше мені кинути, але й лекше вам найти, відповів він, поглядаючи хитро зпід ока. Хто мав досить розуму, щоб найти мій слід, той зуміє теж видобути з дна ріки залізну скриню. Тепер дорогоцінности розсіяні на просторі понад пять миль, і тяжко їх позбирати. Правда, серце краялося мені, як я це робив. Я був майже божевільний, коли ви наближалися. Але що поможе журитися. В моїм життю я бував і на возі й під возом, але я навчився не кричати, коли нога поховзнеться.

— Тут ходить про дуже важну справу, Смоль, сказав детектив. Як би ви були помогли справедливости, замісць кидати їй колоди під ноги, то це помогло б вам було перед судом.

— Гарна справедливість! глузував бувший каторжник. Чия це добича, як не наша? Чи це справедливо, що я мав би віддати її тим, які не мають до неї ніякого права? Послухайте, як я дістав її у свої руки.

Десять довгих років побуту в болотнистій, маляричній околиці, цілий день при роботі, а в ночі замкнений у брудних каторжних бараках, гризений москітами, мучений малярією, лаяний кождим чорним доглядачем, якому прийшла охота помучити білого. Серед таких умов я заслужив собі скарб Аґри. І цю ціну я мав би був заплатити, щоб хтось иньший споживкував мою нагороду! Волію повиснути двацять разів або дістати один з Тонґових кільців, як жити в каторжній келії і відчувати, що хтось другий панує в палаті за ті гроші, які правно тобі належаться.

Смоль скинув був свою стоїчну маску і сипав ті слова з дикою лютістю, його очі горіли, а кайдани на руках брязчали при кождому живіщому рухові. Побачивши його в такому гніві і завзяттю, я зрозумів щойно, як дуже оправданий був переляк майора Шольта, коли він довідався, що обманутий каторжник попав на його слід.

— Ви забуваєте, що про все те ми нічого не знаємо, сказав спокійно Говмз. Не знаємо вашої історії і не можемо осудити, чи право було спершу по вашому боці.

— Знаю добре, пане, що це вам я завдячую ці наручники, відповів Смоль. Але ви поводилися зі мною прилично, і я не відчуваю гніву до вас. Все відбулося явно і в порядку. Не хочу затаювати моєї історії якщо хочете її чути. Те, що я вам скажу, буде найщиріща правда — кожде слово, їй Богу! — Дякую. — Можете покласти мені склянку тут під рукою; я буду звогчувати собі уста, коли висохне мені в роті.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

СКРЕНТОНСЬКІ КОМЕДІЯНТИ.

Як читачам відомо, в нашім славнім Скрентоні виходить газета, що „Народною Волею” зветься, якої редактори все ще думають, що їх газета стане інтереснійшою, коли вона на „Свободу” нападає. Ґазета та має вправді доволі власних клопотів, але вона ними так не турбується, як чужими справами. А краще зробила би, як би так доглядала каси Українського Робітничого Союза як пхала ніс до чужого господарства та виписувала небилиці проти „Свободи”, які вже всім опротивіло читати.

Бо скажім по правді, що за ціль має стаття, написана в „Народній Волі” з 9. квітня під заголовком „Чергова комедія”, в якій нападається на „Свободу” за те, що вона дала голос своїм читачам, щоби висказали свою думку в справі поїздки на Радянську Україну. Лає „Народна Воля” редакторів „Свободи”, закидуючи їм, що це вони хочуть вислати делеґацію, зглядно самі переїхатися на вакації на Радянську Україну. Я сам є рівнож проти висилки делеґації на Україну, бо я є того погляду, що з такої делеґації ніякого правдивого хісна для нас не буде, та що кошти з такої делеґації будуть більші як користи. Але мимо того я погоджуюся вповні з редакцією „Свободи”, що вона дає право висказувати свої думки всім читачам і членам У. Н. Союза. Бо Український Народний Союз є демократичною орґанізацією. Тут не признається ніякої диктатури, а рішає більшість. Тут кождий член має свободу думки і може її висказати в своїм орґані, коли тільки та думка надається до оголошення і приносить якусь користь для орґанізації чи для загальної справи. Тим самим члени мають право висказати свою думку рівнож і в справі поїздки на Радянську Україну. Ми мусимо давати народови можність розбирати всі справи і ставити арґумент проти арґументу. В той спосіб нарід образується і поступає та бере чимраз більш активну участь у всіх громадських справах. Давати можність висказатися своїм читачам робітникам не є отже ніякою „Черговою комедією”, як це пише орґан У. Робітничого Союза в Скрентоні, а тільки справжньою робітницькою поведінкою, яка дає на ділі робітникови і членови ті права, про які другі орґанізації дуже голосно кричать, а їх своїм членам не дають. Український Народний Союз такі права признає і ще сам заохочує своїх членів, щоби з тих прав користали, бо в той спосіб виховує собі свідомих і патріотичних членів, які не тільки грішми, але і серцем і душею звязані з нашою орґанізацією.

А до того всего додам ще й те, що „Народна Воля” як передше так і тепер, після свого звичаю, пише неправду, бо підсуває редакторам „Свободи”, що це вони хочуть висилати делеґацію та виписують собі дописи, що треба таку делеґацію вислати. От точно пишуть те саме, що недавно було поміщене в гетьманській „Січи” в Шикаґо. Бо то вже нераз і не два кумаються оборонці з гетьманцями, а то й з епископом Богачевським, коли треба вдарити на „Свободу”. Але як завсігди так тепер тають в світлі правди як віск на сонци. Пробрехались небоги, і тим разом, бо „Свобода” ще місяць тому взад, себто 7. марта писала в редакційній статі під заголовком „Чи робітничий рай”, що делеґація на Радянську Україну злишна, бо вона не привезла би нам инших відомостей як ті, що їх подають самі большевицькі ґазети з Москви і Харкова. А ті відомости нічого не кажуть про большевицький рай, а тільки розповідають про дуже погані відносини. „Свобода” цитує навіть за комуністичними ґазетами числа і подає факти на доказ свого твердження.

Мимо того „Народна Воля” пише, що це редактори висилають делеґацію на Радянську Україну. І лає редакторів і „Свободу”. Чи не самі вони комедіянти? І чи вони не думають вже раз перестати воювати брехнею?

Лишіть панове, У. Н. Союз і його орґан в спокою, а дбайте про свою орґанізацію і свій орґан, а головно дбайте про касу. Присвячуйте більше місця праці для своєї орґанізації і касі, щоб знова не забракло грошей, а „Свободу” оставте в спокою. В своїй ґазеті можете собі робити, що хочете зі своїми членами, це ваш бизнес і ваших членів, але не мішайтеся до прав членів нашого Союза. А наш Союз дає своїм членам право забирати голос в своїм орґані у всіх справах, а тим самим і в справі поїздки на Радянську Україну.

Скрентонський.

—o—

УВАГИ В ШКІЛЬНІЙ СПРАВІ.

Помічення гром. В. Шанайди в шкільній справі дуже слушні і вартують того, щоби їх добре розважили наші священики, наша інтеліґенція і загал нашого робітництва. Треба викорінити зпоміж нас богато лиха, щоби могло знайти місце властиве розуміннє завдань української школи. Бо це ніяке розуміннє, коли кажеться до учителя, щоби робив у шапі, а вечером щоби потрохи підучував. Не треба рівнож мішати ніякої політики до школи, ні не називати учителів петлюрівцями, петрушевичівцями чи большевиками та відпихати в той спосіб від себе кваліфіковані сили.

Хочемо мати добру українську школу — так мусимо приступати до шкільної справи спільними силами. А будуючи ту нову школу, памятаймо, що це має бути українська школа.

Клим Андріїв,
Йорквіл, О., П. О. Бакс 311.

Один пан виїхав на свіжий воздух на село. Зараз при першім обіді став нарікати перед господарем, що в хаті богато мух.

— Знаєте, пане, — старається потішити його господар — вони тут лише підчас обіду, а то цілий час сидять на гною.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

—o—

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Звіт з окружного протестаційного віча.

Дня 3. квітня простора галя Конкордії виповнилася народом по береги. Зійшлося яких півтора тисячі громадян з Вилкс Бері і околиці, щоби обговорити народні і церковні справи. Як секретаріят не будемо подавати вражінь і перешкод, якими невидима рука хотіла припинити віче, а подаємо тільки коротко перебіг віча.

На самім початку вийшов на естраду український хор з Ганновер, Па., і під проводом дякоучителя М. Сокільського відспівав дуже гарно американський гимн та українську пісню: Зазвенімо.

Предсідатель віча гром. М. Музика представив в своїй вступній бесіді ціль віча. Він підніс, що він і другі вже старі іміґранти, які тут живуть і по 30 літ і більше, то всетаки їх серце не може забути тої землі, звідки вони вийшли. Біль наших братів в ріднім краю не дозволяє їм тут спокійно сидіти. Ми мусимо давати матеріяльну поміч, як це роблять другі народи, ми мусимо бачно слідити за тим, щоби польська рука не досягнула нас тут в Америці. А бачимо, що до цего Польща змагає. Вона й тут виявляє свій вплив, мішається до української гр.-кат. церкви і нас тут розбиває. Бо та боротьба, що тут розвинулася на церковно-народнім поли, є в великій мірі заслугою Польщі. Бо вона то підшукала і наслала нам тут таких людей, що замісць наш нарід гуртувати, його розбивають. Проти такої політики ми мусимо запротестувати і на це ми тут зійшлися.

Др. Л. Мишуга обговорив ширше положення українського народа під Польщею, Румунією і на Закарпатській Україні, а зосібна розповів про те, що діється на Радянській Україні. Він порівнав теперішні тяжкі часи з передвоєнними та виказав, що всі ті міліонові жертви і терпіння не пропали на дармо, бо збудували українську націю, якої до світової війни не було. Були рутенці і малороси, але Українців державників не було. Їх доперва витворила світова війна і міліонові жертви, що лягли в боротьбі за Самостійну Українську Державу.

Опісля представив бесідник, як то Польща, вичерпавши всі можливі средства підходить до української церкви і як хоче її вжити як способу на наше національне знищенне. Приходить пора, що наше священство й епископи мусять виразно заявити, чи вони по стороні тих польських плянів, чи вони узнають конкордат, чи вони в своїй душі признають вартість тій вимушеній від них присязі на вірність тій польській державі, що вимордувала нам сотки тисяч молодого квіту, що ще тепер сотками кидає наших людей до тюрми, що замикає наші школи, що забирає сотками наші церкви. Ми знаходимося в такім часі, що й наша церква мусить виповісти боротьбу Польщі, так, як її веде Рідна Школа, Просвіта чи другі наші інституції. Ми знаємо, що положенне нашої церкви під Польщею важке, але тим більше ми мусимо бути чуйні на церковну політику. Особливо на політику українських епископів. Бо нарід терпить від Поляків, терпить і патріотичне духовенство, але епископи не терплять. Терплячий нарід і терплячі священики протестують і йдуть до тюрми, а епископи, яких ніхто не чіпає, не проявляють ніякої рішучости супроти нашого відвічного ворога. Навпаки, вони ще гасять духа в народі. Коли треба боротися за свободу, вони звертають нарід до боротьби в справі целібату чи календара, вони провокують нарід виступами проти таких національних ґеніїв як Шевченко та Франко. Вони мішаються в несвої справи та накидують нашому народови скоропадщину, коли наш нарід присягав на вірність Українській Народній Республиці. Вони, як от епископ Богачевський, відмовляють українському робітникови навіть того права при назначуванню парохів, яке мав в краю польський шляхтич, хоч той шляхтич поносив одну пяту часть тягарів, а робітник в Америці поносить цілих пять пятих.

Бесідник підніс, що так як на всіх полях ставимо опір Польщі, так і ставити його мусимо на церковнім полю. Це й причина, чому нарід так остро осуджує поведенне епископа Богачевського та його політику в Америці, бо є того переконання, що та політика добра для Польщі а не для українського народа.

Гром. І. Кулинич згадував про те, яка то радість була в Америці, коли приїхав епископ Богачевський. Всі думали, що він піднесе українського духа, що піднесе жертвенність для поневолених братів в старім краю, що нас всіх обєднає. А тепер ми свідками того, що марні були наші надії. Наше серце рветься в сторону золотого Київа і всі наші змагання прямують до того, щоби вже раз з тим Київом злучитися. Але епископ Богачевський мабуть не розуміє цего національного почуття. Він відвертає нашу увагу від визвольної боротьби і веде нас манівцями. І ніхто не знає куди нас веде. Тому не диво, що нарід каже: веде нас на Варшаву. А ми знова не хочемо Варшави, а Київа. В тім ми й не можемо погодитися з епископом Богачевським і мусимо розійтися. Одні підуть на Київ, а другі до Варшави. Що кому любо.

Гром. І. Бойко заявив ядерно, що нам треба вирішити, чи йдемо з епископом Богачевським чи з тим духовенством, що радило в Ню Йорку, як ратувати нарід і церкву. В довшій бесіді розповів він про те, як наш нарід будував церкви, як ними дорожив і як дорожить сегодня про їх будучність. Він підніс, що нарід від свого права не відступить, що мусить мати за собою право правити своїм власним добром. Нарід не вдержить в себе і не стерпить таких священиків, що не йдуть з народом.

Гром. Ю. Катулька обговорив місцеві відносини і заявив, що вілксберська громада зі своїм парохом о. Паздрієм не буде могла вже довше ходити між дощ а погоду, а буде мусіла рішитися в ту або другу сторону. Або стане з другими громадами, або буде держати з епископом Богачевським і о. Курилом.

Гром. Гриненко тішився, що дожив такої щасливої хвилі, що нарід наш вже так далеко прозрів, що може вирішувати так важну і так дорогу нам всім справу.

Гром. Хромчак підніс, що ніхто так не дорожить церквою як Лемки. Бо ми, казав бесідник, висунуті найдальше, ми клином врізані вже в правдиву Польщу і польське ярмо відчуваємо найбільш болючо. Але з тим ярмом в нас і зросла ненависть до Польщі, а любов до всього рідного і до своєї рідної церкви і обряду. Нас придержала церква на заході при українській народности, тому ми знаємо вагу тій церкві. Тому так боїмося того, щоби польська рука не діткнула тої церкви, бо тоді готова завалитися і та наша твердиня. Ми Лемки бачимо всю ту погубну політику, яку веде епископ Богачевський. Вона нас не розєднає ні від церкви не відлучить. Вона нас тільки обєднає ще дужче зі всім українським народом до боротьби в обороні церкви проти Польщі і до боротьби за наше визволене і за нашу Соборну Українську Державу, в якій ми Лемки хочемо жити.

Збірка принесла понад $100, з яких оплатиться кошта, а решту вишлеться на політичних вязнів.

Прочитано рівнож резолюції, які принято одноголосно. В резолюціях висказано довіре филаделфійському Комітетови Оборони Української Гр.-Кат. Церкви та згоду щодо всіх ухвал Конґресу. Рівнож висказано довіре і пошану всім священикам, що стоять з народом, а зосібна о. д-рови Жукови та зложено заяву видержати в тій боротьбі аж до побіди.

Віче закінчилося відспіванєм: Ще не вмерла і Не пора.

Пічас збірки співав хор з Ганновер враз зі своїм учителем гром. Сокільським.

Олекса Смик,
Іван Велґош,
секретарі віча.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Віче в обороні народного добра.

За покликом Центрального Комітету відбулося в нашій дільниці при 23 ул. і Бравн дня 19. марта віче в церковно-народних справах. Простора саля Українського Народного Дому була битком набита публикою. Зборами проводив заст. предс. гром. Григорій Ґонта, а секретарював гром. Й. Шаварин.

Предсідатель пояснив ціль віча і покликав до слова гром. Т. Грицея.

Гром. Т. Грицей представив зібраним здобутки нашої іміґрації в Америці, розповідаючи про той великий вклад праці та гроша, який вложено в наші народні придбання. Бесідник обговорив ролю церкви в нашім життю та пригадав всім роботу пок. епископа Ортинського. При тім порівнав його з теперішним епископом Богачевським виказуючи, як той розкидає тими вірними, що їх покійний згортав.

Филаделфійська громада найбільш відчуває руку епископа Богачевського. Він, який є филаделфійським парохом, не хотів навіть приняти делеґації заступників 35 братств і товариств, які хотіли йому розповісти про те, що нас всіх болить та чого ми домагаємося. Та епископ наробив клопоту не тільки в филаделфійській парохії, але вніс заколот в цілу іміґрацію виступаючи проти пошановання памяти Франка та розбиваючи з трудом побудовані народні орґанізації. Епископ відвертає наш нарід від демократичних засад та нехтує нашим обрядом. Такого наш нарід не може узнати за свого.

Гром. Жмутин підніс, чому це він мусів зрезиґнувати з кураторства, заявляючи, що вже довше не міг приглядатися шкідливій роботі епископа Богачевського та йти в розріз зі своїх власним народом. Ми всі повинні як один постояти за своїми правами і за своєю кервавицею.

Гром. М. Коцюк підніс болючу справу, коли заявив, що приходиться йому сконстатувати ти прикру правду, що якраз в тій одній дільниці знаходяться паламарі-доносчики. Є їх що правда всього кілька одиниць, але вони наносять неславу доброму імени филаделфійських чесних громадян, що явно і славно пішли на боротьбу з неправством і насильством. Та нарід тепер добре памятає тих, що ставлять нам колоди. Бо тут не ходить о джаб, о гонори чи особисті користи а о народне добро.

Гром. С. Слободзян висказав свою погорду доносчикам та заявив, що нам тепер треба добре розважити, чи взагалі складати якінебудь офіри на церкву, щоби за наші гроші нас не били.

Гром. М. Дармограй підніс, що не повинно бути в однім і тім самім народі того, щоби одні терпіли і боролися, а другі зраджували. Не повинно бути місця для таких, що є доносцикам та ворогали своїх власних братів робітників.

Гром. Григорчук говорив в тім самім змислі, що й попередний бесідник.

Гром. Найда розповів про те, скільки то потерпіла Січова Орґанізація через ту нещасливу політику Назарука і Богачевського. Та Січ таки підноситься і стає на ноги. Коли видержимо, побідимо у всім.

По промовах вибрано місцевий комітет до ведення боротьби за своє майно, а на внесенне гром. Ґонти зібрано підписи під резолюції та зібрано жертви для Центрального Комітету.

Віче закінчилося відспіванєм: Ще не вмерла.

За комітет:
Г. Ґонта, предс.
Й. Шаварин, секр.
Г. Яцишин, касієр.

ФАРМИ!

ВЕСНА ВЖЕ ПОЧАЛАСЬ,

а в Першій Українській Кольонії в Мілвіл, Н. Дж., котру зорґанізував тому 16 літ В. Матолич, як в улію.

Всі кинулись до праці, одні обробляють землицю, другі будуються, а малі діти щебечуть та весело вижидають Великодня.

Серце радується, як на таке дивимось, бо це нам пригадує життя нашої рідної оселі в краю. А се діється в Америці і то на передмістю фабричного міста. А і земельні спекулянти не сплять, бо зараз за українською кольонією, парцелюють землі на лоти та продають їх і то дорого. Та і місто впровадило вже електрику та задумує впровадити всі найновійші улїпшення, а в околиці мостять дороги і пр., прикрашуючи сим вигляд української кольонії.

Коли наш бідний робітник купує в місті дім, платить за него дорого, з котрого жадного не має доходу, але противно, мусить зі своєї праці до него докладати, то о скільки ліпше Він зробить, коли купить собі за сі гроші в УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ в МІЛВІЛ, Н. ДЖ., гарний дім, зараз таки при місті, з електричним освітленнем та всіми вигодами, з кусником землі, де крім красного помешкання, годуючи кури, буде мати і гарні доходи.

А у нас є дуже гарні і загосподаровані фарми, котрі надаються так під годівлю курий, як і на звичайне ґаздівство.

І чому не використати сеї гарної весняної пори та хотяй би з цікавости, не для купна, поїхати та запізнатись з життєм наших кольоністів, бо чогось подібного не мали Ви нагоди ще бачити?

Хтоби однак хотів, щоби ми йому сі землі показали та зі всім запізнали, той мусить з нами перед приїздом порозумітись, коли се можна зробити, бо тепер зі всіх закутків Америки зїзджаються люде в цїли оглянення там земель, отже в невідповідний час моглибисьмо бути заняті.

А много ще інтереснїйших річей довідаетесь, коли зажадаєте від нас мапи УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬНІЇ В МІЛВІЛ, Н. ДЖ., та їх ширшого опису.

Пишуть на адресу: 88—

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
N. E. Cor. 7th & Green Streets,
PHILADELPHIA, PA.

НА ПРОДАЖ фарма 90 акрів з чого 25 акрів грубого ліса, дім 12 кімнат, 16 штук худоби, знаряди ,трактор, три милі до міста, одна миля до школи, стейтова дорога, будинки нові; продам або заміняю по причині, що нема кому робити. Ціна після згоди. Голоситься до: **JOE SALYK, R. F. D. 7. Rome, N. Y.** 81-8

НА ПРОДАЖ фарма 45 акрів, 30 орної землі, а решта ліс і пасовиско, при стейтовій дорозі, дім на 6 кімнат, стодола і шопа, вся потрібна машинерія, 2 корови, кінь, 2 безроги, кури. Ціна після умови. Голоситься до: 86-91

JOHN KASHA,
R. D. No. 2, Broadalbin, N. Y.

НА ПРОДАЖ фарма 26 акріс, дім на 5 кімнат, всі будинки в доброму стані, кінь, корова, 25 курий, всі фармерські знаряди, весь збір, при камінній дорозі. Ціна $3,800, готівкою $1,700. По дальші іноформації пишіть до: **DANIEL F. BOTTA, R. D. 2, Box 89, Flemington, N. J.** 84-8

ПОЗІР, УКРАЇНЦІ!

Фармерське Сполучение спродає 50 фарм по дуже дешевих цінах.

Пишіть по катальоґ до: 80—

FARMERSKIE BIURO,
432 Howe Ave., Passaic, N. J.

НА ПРОДАЖ фарма 12 акрів, дім 8 кімнат, 100 курий, 1 мул, 1 корова, всі фармерські знаряди, овочеві дерева, 5 хвиль до стейтової дороги. Ціна $2,500, готівкою $1.500. Голоситися до: 88-9

DANIEL F. BATTA,
R. D. 2, Box 89, Flemington, N. J.

ВРОЖАЙНІ ФАРМИ

в околиці, де вже осіло около 100 українських родин.

Земля врожайна на кукурузу, пшеницю і всю ярину, легка до управи. Переважно рівнина При гостинцях, близько шкіл і шторів, недалеко великого фармерського маркету. Фарми ріжного розміру із забудованнями по приступних цінах, або в заміну за доми. Пишіть по спис. 79—

EMIL KULCHYCKY,
821 N. FRANKLIN ST., PHILA, PA.

ФАРМА 150 акрів чорної рівної і без каміння землі, в стейті New York, будинки 5 літ як збудовані, дім на 9 кімнат, вода і сад, своя ріка і риба, грубий ліс, 8 коров, 2 коні, богато дробу, засів, ріжна машинерія, миля до міста фабричного, при твердій дорозі; в тій околиці живе 6,000 наших фармерів. Все за $6,000, готівкою $2,000. Ся фарма мусить спродатись сего місяця через се, що жінка розлучилася з мужом. Голоситися до: 87-91

P. KUTYNSKI,
432 Howe Avenue, Passaic, N. J.

ЧВЕРТЬ АКРА ЗА $350.

На легких услівях, около Гіксвіл, Лонг Айленд, 52 мінути від Ню Йорку.

ЛОТИ в Валей Стрим, Лонг Айленд, 23 мінут від Ню Йорку, дешево, на виплат. 88-102

NICHOLAS VOLGAR
225 West 34th Stree, Room 1201,
NEW YORK CITY.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Збірка на Народний Дім в Теплицях, повіт Ярослав.

Виділ читальні „Просвіти" в селі Теплицях, повіт Ярослав, віднісся до своїх односельчан в Америці з просьбою о поміч на будову дому. Дану просьбу одобрено і вибрано Комітет до збірки жертв.

Ми низше підписані дякуємо всім жертводавцям і тим, що занялися збіркою, та подаємо, що хто не дав жертви, а хотівби помогти, хай віднесеться в тій справі до секретаря:

Melnyk Peter
641 N. Franklin St.,
Philadelphia, Pa.

Жертви зложили: П. Мельник $13; по $10: Тов. „Єдність", від. 163 У. Н. Союза, Бр. св. Ґеоргія, від. 239 У. Н. Союза; по $5: Тов. Т. Шевченка, від 73 Провидіння, С. Гвіздь, В. Гвіздь, А. Шеґда; М. Лиховід $3; по $2.50: І. Сідорський, В. Антіш; М. Соснови $2.25; по $2: М. Шеґда, Ю. Пискор, Я. Воробель, А. Павліш, Н. Наконечний, Д. Козел, І. Муха, А. Зілінка, М. Паранич; І. Дуда $1.50; по $1.25: Н. Волос, М. Шикула, І. Шеґда; по $1: Н. Курко, А. Дуда, І. Конюх, Ф. Дубас, Й. Потучко, І. Гришко, М. Рафій, М. Струс, П. Пашковський, М. Петрівський, П. Пільчак, Н. Цупер, О. Шеґда, В. Кулька, П. Кріль, О. Пилипець, Й. Федюк, Ф. Річинський, А. Муха, Д. Матіїшин, В. Ситкевич, С. Рудакевич, Г. Комуніцький, А. Тоганьчин, Д. Жаляско, М. Семен, І. Хмелік, І. Сорока, М. Барна, В. Мушчинка, А. Сідорська, І. Ворожбит, А. Подґурська, Д. Зілінка, П. Левцьо, А. Кріль, А. Нагірна; П. Труш 80 ц.; М. Піскор 75 ц.; по 50 ц.: П. Сірий, А. Марчак, Д. Хромейко, Д. Козел, К. Дацьків, І. Малина, В. Воловідник, М. Тереняк, Ф. Будай, І. Курцеба, А. Кармазин, О. Н., І. Горпуль; по 25 ц.: П. Мокрицький, Комінко, І. Потучко, О. Нагірний, В. Шеґда, Балуш, О. Н., П. Мусял, В. Сеґінь; І. Онисько 20 ц.; по 10 ц.: І. Іваніцкі, Г. Фрайт, Ґерман.

Лудлов, Па.:

Братство з каси $10; по $2: Ю. Ґрот, М. Федірко, І. Мазяр, Д. Баґольник, А. Турай, І. Дзюбан; по $1: М. Ліховід, К. Кубаній, М. Кулька, І. Сітар, Т. Горбій, І. Горбій, Н. Васечко, Н. Ільницький; по 50 ц.: Т. Кельо, Ю. Дибяк.

Арнолд, Па.:

О. Дубляниця $2; по $1: І. Федан, С. Котула; по 50 ц.: В. Кузьміха, І. Зураковскі, І. Деркач, І. Критчук, Т. Поповяч, І. Федовіч, Г. Окрічкі, Н. Комінко Н.; по 25 ц.: А. Ґрацут, А. Мокор, Т. Ривак, Я. Заварднїцкі.

Клівленд, Огайо:

І. Матвієчко $10; по $1: К. Феткашин, Д. Хромейко, Д. Загута; Е. Лазовська 50 ц.

Брістол, Па.:

М. Лешак $2; по $1: П. Комінко, П. Закутинський, Н. Васьорка, І. Шеґда; по 50 ц.: А. Тара; по 25 ц.: Ф. Кревинь.

Лудлов, Масс.:

Гр. Волчасти $10; Т. Ярош $5.

Віндсорлакс, Конн.:

По $10: А. Гісь, І. Вочастий, В. Пухта; по $5: М. Лешай, Іль. Мокрицький; по $2: Ю. Палюх, В Молинь; по $1: І. Малинський, Й. Нога, Л. Залуцький, І. Піґан, М. Молинь, С. Демко, Й. Вікера, П. Філіт, С. Шикула, М. Сідорський, П. Палюх; по 50 ц.: М. Данилюк, Ю. Маруш, Ф. Якубовський, Й. Бабяж, О. Чайка.

З збірки вплинуло $269.55; приход з балю $18.00; разом $287.55; до села Теплиць вислано $104.00; осталось $183.55; розходу було $7.00; осталось готівки $176.55.

За Комітет у Филаделфії Па.: С. Гвіздь, голова; Ів. Муха, кас.; П. Мельник, секр.; І. Пісечко, М. Шеґда, контрольори.

Телефон: Gramarcy 5881.

Др. К. Д. БІЛИК
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРҐ.
ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИРЯДИ.

Урядові години: від 12. до 1-ої, від 6. до 8-ої і після умови.

311 E. 18th ST., NEW YORK CITY.

ВДАВАЙТЕСЬ ДО СПЕЦІЯЛІСТИ ПРАКТИКУЮЧОГО 27 ЛІТ У ВАШИХ НЕДУГАХ.

Без ріжниці, як застаріла Ваша недуга, я Вам поможу.

Хронічні недуги мущин і женщин лічу успішно модерними методами.

ДАЮ СКОРІ РЕЗУЛЬТАТИ у всіх недугах нервових, шкірних, кровних, ниркових, мочевих, ревматичних, гемороідів та недугах кишок. З еґзамінуйте вашу кров.

Мої оплати умірковані, включаючи особисті оглядини при кождій візиті. Х-РЕЙ і хемічна аналіза.

ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.

DR. LOUIS ZINS, 110 E. 16th ST. NEW YORK.

межи 4th Ave. і Irvington Pl.

Години: Денно 9. рано до 8 вечер; в неділі від 9 рано до 4 пополудни

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072

Говорить по українськи.

Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.

Наймодернїйші електричні апарати

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА

Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпитали

B. E. SHMULENSON,
871 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121

ПОРАДИ І ПОМІЧ

ПИЛЬНУЙТЕ ВЕЛИКИХ 4

Жолудок-Нирки-Серце-Утроба.

Поможіть держати підставові органи здоровими, пючи богато води і вживаючи світової слави середника на нирки, утробу, міхур і мочеві недомагання.

GOLD MEDAL
HAARLEM OIL
CAPSULES

Славний мочевий стимулянт і Народний Середник в Голандії столітями. У всіх аптеках в трех величинах, гарантований як представлений.

Дивіть за знаком Gold Medal на кождій пачці і не беріть імітацій.

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.

Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку Обі висилаємо, на жаданне, даром Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.

Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

ДЕ Є ЖИТТЄ, ТАМ Є НАДІЯ.

Ся пословиця дуже добре вказує на справу Олексія Соломона з Пітсбурґу, котрий за послідних десять літ був живим кістяком, тягаром своєї родини, котру він майже знищив. Виглядає, що він, коли був ще чотирнайцятьлітним хлопцем дістав якусь хоробу, на котру його родичі не могли найти ліку. Від докторів до професорів, від операції до всякого лічення, однак все те не помагало. Хлопець чувся, щораз гірше, а час втікав. Що більше, всі чекали, коли він помре, бо для родичів дивитися на муки свого сина була десять розів більша мука, як сам біль хлопця. В той спосіб хлопець щораз гірше нидів. Одного дня його батько вичитав за незвичайне виліченне одної особи, якої симптоми були подібні його сина. Ся особа незнана йому, хорувала літами на солітера. Тоді батько хапаючися послідного ратунку післав по сей лік до Пітсбурґа і чи повірили би ви, що сей хлопець уратував своє життє? Днесь Алексій вже ходить, прибуває на вазі що дня і він благодарить той день, в котрім батько побачив се оголошення. Хлопець мав солітера 48 фітів довгого. Тисячі мущин, женщин і дітий терплячих лічиться безуспішно на ріжні другі хороби, коли їх дійсний клопіт є цей потвір солітер. Певними познаками цего є відходячі части того паразита. Другі симптоми є брак апетиту з вимковим лакімством, обложений язик, зага, болі в крижах, членах і в ногах, заворот голови, біль голови млости як порожний жолудок, нидіння, підкови попід очи. Жолудок отяжілий, надутий, часами дається відчувати дивне буркотіння від жолудка до внутренностий. Знова чується якби щось підсувалося назад до горла. Пацієнт має жовту шкіру, тратить на вазі, має немилий віддих, сльовує що хвилини, попадає в апатію, знеохота до праці, завсігди лінивий. Є відомо що епілептичні напади спричиняє цей потвір, котрий часто доростає понад 50 стіп. Коли досягне до гортанки може удусити свою жертву. Позбудьтеся цего потвора сейчас, заки підкопає ваше здоровля безповоротно. Вишліть $10.48 за дозу Laxtan, коли хочете позбутися цего страшного паразита. Laxtan є нешкідливий навіть коли у вас нема хробака. Продається лише у Royal Laboratory, 148 Netting Buildg. Windsor, Ont. На забезпечення посилки додайте 25 центів окремо. За після-платою не висилаємо. (С.3)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА[ТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"]

СВЯТА

за плечима. Як хочете, щоби Ваша рідня дістала ДОЛЯРИ на своїй почті ПОСПІШНО або ТЕЛЕҐРАФІЧНО, то звертайтесь сейчас до нашого дійсно Українського БЮРА.

СПРОВАДЖУЄМО кревних і знакомих до АМЕРИКИ і КАНАДИ і стараємось о потрібні документи.

ПЕРМІТИ, пашпорти, афідевіти, контракти, повновласти та инші нотаріяльні документи.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжнородні бізнеси по дуже приступних цінах. 69—

S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th STREET, (між 1-ою і Евню А), NEW YORK, N. Y.

НАЙШВИДЧЕ, НАЙБЕЗПЕЧНІЙШЕ, НАЙДЕШЕВШЕ
можете переслати на

ВЕЛИКДЕНЬ
АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ
ЧЕРЕЗ
СТАНДАРД БАНК

котрий доручає доляри почтою або телеграфічно в найблизшім почтовим уряді — в якнайкоротшім часі — у всіх частях Українських Земель та рівних краях.

Банк поробив приготовання, щоби помимо навалу праці перед святами, гроші були на час доручені. 55—

STANDARD BANK
(MEMBER FEDERAL RESERVE SYSTEM)

55 Avenue B. cor. 4th Street || 1st Avenue cor. 79th Street
NEW YORK, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

Columbia

НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ І РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІЯ

М. Зазуляк, барітон.
70001F (Христос Воскрес
(Согласно заспіваймо

Евген Жуковський, барітон.
27083F (Зрадниця
(Що ґрубе, то добре
27084F (Ой козаче біловусий
(На весілю при вечері
27080F (Снятинська коломийка
(Ой поїхав мій миленький
27081F (Стоїть гора високая
(Пусти мене, мамо

Українська Орхестра П. Гуменюка.
27087F (Ой там за лісом
(На весілю під хатою

Павло Гуменюк з припадковим співом.
27088F (Гусяр гуси зганяє
(Хотіла мене мати

Павло Гуменюк вносить Україну у ваш дім.
27079 (Придани
(Пересувани
70004F Хрестини в 2. частях
27078F (Грай, або гроші віддай
(Танець під вербами
27076F (Ой піду я лугом, лугом
(Ой мати мати, москаль в хаті

Жуковський і Красновська, дует.
27077F (Пійшла мати на границю
(Сійся, родися, на щастя...
12048F (Веселая вдова, вальс
(Кармен Сильвій, вальс

Відограв сольо скрипкове Павло Гуменюк.
Барітон: Евген Жуковський.
27085F (Українсько-Русс. Ту-Степ.
(Ой, піду я Шіхер Віхер.
(Жидівочка.
27084F (На весіллю, при вечері
(Ой, Козаче Білоусий.

Евген Жуковський, барітон з акомп. орхестри.
27082F (Волокита.
(Лист з Краю.
27083F (Зрадниця.
(Що ґрубе, то добре.

ПАСХАЛЬНЫЯ ПѢСНИ.
Русскій Кафедральный квартетъ города Нью Йорка.
Е 4155 (Да Воскреснетъ Богъ.
(Воскресни Боже.
Е 4156 (Ангелъ вопіяше.
(Плотію уснувъ.

Д. Медов, тенор з акомп. орхестри.
20096F (Казбек.
(Пращай мой син.

Русскій Оркестр Колумбія.
20095F (Косово Вальс.
(Видініє Поета. Вальс.

Лаврентій М. Тимошук, сольо на гармонії.
20098F (Індики в соломі.
(Слава полька.

УКРАЇНСЬКІ

Ой, де ти була? — Іван Петляк і Грицько Когут	27067F
Ой, іду, іду. — Д. Медовий, Тенор	27066F
Ой, не світи місяченьку. — Д. Медовий, Тенор	27066F
Ой, там на Йордані. — Евген Жуковський, Барітон	27069F
Ой, Дніпре, мій Дніпре. — Володимир Ділов, Бас	27073F
Ой, відси гора. — Евген Жуковський, Барітон	27074F
Поправини. — Чвасть І. і ІІ. — Орхестра П. Гуменюка	27070F
Спинджак чорний. — Іван Петляк і Грицько Когут	27067F
Старість не радість. — Евген Жуковський, Барітон	27072F
Щедрий Вечір нині. — Евген Жуковський, Барітон	27069F
Там на горі крута вежа. — Евген Жуковський, Барітон	27074F
Танцюйте, молодички. — Українська Орхестра Колюмбії	27064F
Українське весілля. — Часть І. і ІІ. — Орхестра П. Гуменюка	70002F
Во Вефлеемі. — Евген Жуковський, Барітон	27068F
Вся родина на весілю. — Українська Орхестра Колюмбії	27064F
Забрали-забрали. — Евген Жуковський, Барітон	27065F

Жадайте повного катальоґа українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (C. O. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 24

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
86 - 2nd Avenue cor. 5th Street,
New York City
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

БР СВ. ВАСИЛІЯ В ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.

Замітка:

В числі 85. Свободи з 13. квітня 1927. р. в в „Поіменним Виказі Жертв" на Сиротинець-Захист У. Н. Союза за місяць лютий 1927 р. зайшла похибка, що до назви і місцевости відділу. Було проголошено „Відділ 339, Сестрицтво Пр. Діви Марії в Нюарку, Н. Дж." Се мильно. Правильно має бути „Братство св. Василія, відділ 339, Филаделфія, Па." В тім самім звіті помилково імя члена Сорока Іван, с. Мих. Правильно має бути" Сорока Іван с. Макс. жертвував $5.00".

ВІДОЗВА

до Родимців Слободи Золотої, повіту Бережани, Галичина.

Виділ читальні „Просвіти" в Слободі Золотій звертається до своїх односельчан з просьбою, щоби були ласкаві зложити жертву на відновлення читальні. А читальні треба, бо без неї не вдержиться молоді при патріотичнім українським дусі. Жертви просимо слати на руки п. В. Шанайди в Дітройт, Миш., або на руки адвоката д-ра М. Західного в Бережанах.

За виділ читальні „Просвіта":

Петро Шанайда, голова; Ілярій Будник, писар.

Земляки: Ви знаєте, що наше село досить натерпілося злиднів за час світової війни, бо там велася битва, там стояли ріжні війська. Наші хлопці, виховані в довоєнній читальні „Просвіта", не завстидяли нашої громади за часів польсько-української війни, а боролися чесно і примірно. Допоможім тепер виховати нове, рівнож завзяте і патріотичне покоління, зложім жертву на відбудову читальні.

Від себе складаю $10 та кличу громадян: Михайла Бугая з Клівленд, О., Володимира Кіналя з Бофало, Н. Й., Семена Петрова з Ню Йорку до дальших жертв з тим, щоб вони кликали других.

Коли зашлете до мене збірку, то я її вишлю на руки д-ра Західного в Бережанах.

Василь Шанайда,
3934 Martin Ave., Detroit, Mich.

ЖАРТИ.

Професор (у гостинниці): Вейтер, тому пів години замовив я телячу печеню. Чи ви забули принести мені її, чи може я вже зїв її, або може ще зовсім не замовляв?

— Я чув, що твоїй жінці приключилася автомобілева катастрофа. Чи скінчилося дуже нещасливо?

— О ні, лише трохи. Стерлася лише трохи фарба.

— Боже! Які ми дурні!

— Прошу тебе, говори в одиничнім числі!

— Добре. Який з тебе дурень!

— О, то тепер десь самітно почуваєшся, відколи твоя жінка виїхала.

— Ну так, стелити постіль і помити горнята то не дуже приємно. Але як накручу грамофон і наставлю радіо, то в кімнаті стільки галасу, начеб моя жінка була вдома.

Послугач (до власника гостинниці): Пане директор, у мороженє впала муха.

Директор: Лишіть її там, хай попамятає, хай змерзне, бо вчора вона була впала в зупу!

Одна зарозуміла пані, коли лише де їй приходилося представити, додавала гордо: „...з дому Такатак" і ще якесь шляхоцтво. Люде говорили, що те шляхоцтво дуже сумнівне.

Коли так у товаристві представилася одній пані, ця і собі представилася їй і додала: „А я з дому ч. 53 при вул. Нюкірк!"

Нагнети

Скора поміч від болю. Здержує тиснення черевиків.

Dr Scholl's Zino-pads

У всіх аптиках і склепах обуви.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНЕЦЬ, що тільки приїхавший з краю, по фаху інжінер-аґрономом, хоче отсею дорогою увійти в контакт з людьми по наших громадах в цїли пошукання для себе якогонебудь заняття. Ласкаві зголошення слати до **STEPHEN KUROPAS, 1146 Crosby St., Grand Rapids, Mich.** 87-90

ПОШУКУЮ кількох Українців до помочи розвиття дуже покупного винаходу, опатентованого на Америку, Novelty and Toy, виріб з дерева, робота чиста і легонька. Писати до:

АНТІН ЖУБРИД,
280 Henderson St., Jersey City, N. J. 86-8

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ.

Голоситися під ч. 86-91

363 HENDERSON STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПИСАНКИ 5 ДОЛЯРІВ ДОЗЕН.

Хто хоче мати ще на свята найкращі, правдиво українські писанки, просимо зараз замовляти. Не будьте без писанок через свята. Пишіть: 88-93

SICHOWY BAZAR,
34 E. 7th Street, New York, N. Y.

ГАРНЕ І КОШТОВНЕ ПЯНІНО.

На продаж пяніно за $65.00 з безплатною доставою до хати. Можна бачити щоденно між 4. а 8. годиною вечером. Голоситися під ч.: 88

121 E. 126th ST., NEW YORK CITY.
(близько Лексінґтон Евні, 2 хвилі від субвею).

АГЕНТИ — НОВИЙ ПЛЯН дуже легко дасть Вам заробити $50 до $100 тижнево, продаючи сорочки впрост людям. Капіталу ні практики не вимагаєся. Представляєте саму фабрику. Пишіть тепер по Дарові Зразки. MADISON SHIRTS, 564 Broadway, New York.

РИЗНИЦЯ І СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧИЙ

Mme SOPHIA OLSHANSKA
365-7 W. 118th St., New York, N. Y.
Phone: Monument 4627.

Take 6th or 9th Ave "L" or Broadway Subway to 116 St. 217—

АЛЕКСАНДЕР ХИЛЯК
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

полагоджує всякі справи правні чесно і совісно.

233 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
Woolworth Bldg., Room 1526.
Tel. Whitehall 6980.

Вечерами від год. 7 до 9 під ч.

340 EAST 17th STREET, NEW YORK, N. Y.

27— **Tel.: Lexington 2193.**

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯРА!

Хто пришле одного доляра, дістане оплатно в рекомендованій посилці 9 книжок В. Будзиновського:

1) Ішли діди на муки, 2) Історія України І. (княжий вік), 3) Історія України ІІ. (литовсько-польський вік), 4) З живого медведя (комедія), оповідання: 5) До віри батьків, 6) Шагін Ґерай, 7) Небіжчик ходить, 8) Волю бути козачкою, 9) Пластун. 80—

Доляра висилати в рекомендованім листі на адресу: **W. Budzynowsky, ul. Chrzanowska, 11. a., Lemberg, East Galicia, Poland, Europe.**

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглядианем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1743
48 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИНАЙМАЄ КАРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568